

[Svend Nielsen.]

falingsmænd og andre til umiddelbart at indtræde som Befalingsmænd i Hæren eller Søværnet opfylder et af de Ønsker, som har været stærkt næret fra Modstandsbevægelsens Side, og jeg finder det glædeligt, at den højtærede Forsvarsminister under Udarbejdelsen af Forslaget har taget saa meget Hensyn til de Ønsker, der er fremsat fra Modstandsbevægelsen, som Tilfældet er. Jeg tror, at Betydningen af Gennemførelsen af Lovforslaget, ikke mindst hvis det bliver administreret i den Aand, hvori det er udarbejdet, næppe kan overvurderes. Det, at man herigennem paaskønner Modstandsbevægelsens Befalingsmænd, er efter min Opfattelse ikke det afgørende. Alle disse Ledere og for øvrigt den militære Modstandsbevægelses Folk som Helhed er ikke gaaet til dette Arbejde i Forventningen om, at naar det var udført og Landet igen var frit, saa skulde Belønningen blive en Præferencestilling i Forhold til den øvrige Del af Befolkningen. Jeg vil sige tværtimod. I den Periode, da Opbygningen af den militære Organisation stod paa, meldte man sig uden anden Tanke om Fremtiden, end at Landet skulde befries, koste, hvad det koste vilde. Jeg tror ogsaa, at det er ud fra denne Betragtning, at man maa se dette Lovforslags Fremkomst. De Erfaringer, som Besættelsesaaerene har beriget os med, har givetvis gjort det nødvendigt, at Folket paa alle Samfundslivets Omraader kommer til at gøre sig stærkere gældende, end Tilfældet har været før, og et af de første Krav, som meldte sig, maatte naturligvis blive, at nogle af dets bedste Sønner hurtigst muligt fik Adgang til at indtræde i Landets Forsvarsmagt og her dygtiggøre sig til at kunne overtage Stillinger som aktive Befalingsmænd og sammen med de Officerer af Livien, der har deltaget i Modstandsbevægelsens Arbejde, bringe den nye Tids Aand ind i Korpset og faa enhver Form for Preusseri sat paa Porten.

For saa vidt dette Lovforslag, naar det forhaabentlig meget hurtigt bliver ophøjet til Lov, føres ud i Livet paa den rigtige Maade, vil det utvivlsomt betyde et væsentligt Bidrag til Værnenes Demokratisering, en Demokratisering, som for øvrigt samtlige de ærede Ordførere, der paa deres Partiers Vegne har talt for Forslaget, ogsaa har ment at Tiden krævede. Foruden at det vil komme til at betyde et Skridt hen imod denne Demokratisering, vil det sikkert ogsaa betyde en Sammensvejsning af Befolkningen og Hæren paa en Maade, som nok saa

mange Aars „Folk og Værn“-Arbejde aldrig kunde have ført til.

Der er for mig ingen Tvivl om, at dersom Forsvarsministeren, naar Forsvarsordningen af 1937 om formentlig kort Tid skal tages op til Revision, vil tage lige saa fordomsfrit paa Problemerne som ved Udarbejdelsen af dette Lovforslag, vil antagelig de sidste Skranker kunne falde mellem Befolkningen og Værnene. I denne Forbindelse vil jeg tillade mig at gøre Ministeren opmærksom paa et andet bestemt Forhold af øjeblikkelig Aktualitet, som utvivlsomt vil kunne løses, for saa vidt man gaar til Sagen paa en fordomsfri Maade. Jeg tænker her paa Spørgsmaalet om Oprettelse og Anerkendelse af Tillidsmandsudvalg inden for den regulære Hær, inden for de genindkaldte værnepligtiges Rækker.

Jeg har haft Lejlighed til i et Dagblad at se en Udtalelse af den højtærede Forsvarsminister om, at det menige Mandskab har en saadan Ret, idet naar har Tilladelse til, at et Par Mand kan henvende sig til Kompagnichefen og anmode om at faa indkaldt et Møde til Drøftelse af de Problemer, som der nu engang kan være at drøfte. Dette er for saa vidt ogsaa rigtigt, men det betyder egentlig kun, at man her henviser til en Bestemmelse i Hærens Lærebog, Stk. 79, der hjemler Mandskabet en saadan Ret. Dette er næppe helt tilfredsstillende. Jeg tror, at ogsaa her maa man nødvendigvis gaa et Skridt videre. Forholdene har paa mange Omraader ændret sig, og vil man tage Lære af det, der er sket ude i Verden, og det, der ogsaa er sket herhjemme, bliver man sikkert ogsaa paa dette Omraade nødt til at gennemføre en mere vidtgaende Ret end den, der i Militærets Lærebog er hjemlet. Jeg er saaledes vidende om, at man i en hel Del Kompagnier har nedsat saadanne Tillidsmandsudvalg, men i en Række Tilfælde er man kort og godt blevet afvist, og det finder jeg meget uheldigt. Det er noget, der kun kan tjene til at uddybe Fortidens Modsætninger i Stedet for — hvad sikkert alle tilstræber — at søge at faa dem ophævet totalt, at søge at sikre det bedst mulige Forhold mellem Mandskabet og Hærens Befalingsmænd.

Jeg er vidende om, at der findes Kræfter, som vil paastaa, at saadanne Tillidsmandsudvalg befordrer Demoralisation og svækker Disciplinen. En saadan Tale er efter min Opfattelse Gammelmandssnak. De, der fortsat sværger til det, man ude i Befolkningen har kaldt Kadaverdisciplin, at de menige bør behandles som umælende